

ANALĪTISKAIS PĀRSKATS
par Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu
disciplināro praksi 2024. gadā

Pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas (turpmāk – IeM) 2017. gada 3. augusta iekšējo noteikumu Nr.1-10/25 “Disciplinārās prakses datu apstrādes kārtība” 27.punktā noteikto, saskaņā ar IeM un tās padotībā esošo iestāžu (Valsts policija, Valsts robežsardze, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Iekšējās drošības birojs, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Nodrošinājuma valsts aģentūra, IeM Informācijas centrs un Iekšlietu ministrijas veselības un sporta centrs) 2024. gada disciplinārās prakses pārskatos iekļautajiem datiem IeM Personāla vadības un administratīvā departamenta Personāla vadības nodaļa ir sagatavojusi iekšlietu resora disciplinārās prakses pārskatus:

- Disciplinārās prakses pārskats par Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu nodarbinātajiem 2024. gadā piešķirtajiem apbalvojumiem un piemērotajiem disciplinārsodiem;
- Disciplinārās prakses pārskats par Iekšlietu ministrijā un Iekšlietu ministrijas padotībā esošajās iestādēs 2024. gadā pieņemtajiem lēmumiem par disciplinārlietas ierosināšanu, disciplinārlietas izbeigšanu un disciplinārsoda piemērošanu un lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu apstrīdēšanu un pārsūdzēšanu;
- Disciplinārās prakses pārskats par 2024. gadā konstatētajiem Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu nodarbināto disciplinārpārkāpumiem.

Analizējot minēto disciplinārās prakses pārskatu datus salīdzinājumā ar iepriekšējā pārskata perioda (2023. gads) attiecīgajiem datiem, atklāti šādi būtiski **iekšlietu resora 2024. gada disciplināro praksi** (disciplinārās uzraudzības jomu) **raksturojoši fakti:**

- **Pārskata periodā konstatēts, ka nodarbinātie kopumā izdarījuši 817 disciplinārpārkāpumus, kas ir par 5,8% vairāk nekā 2023. gadā** (772 disciplinārpārkāpumi), kad izdarīto disciplinārpārkāpumu skaits attiecībā pret 2022. gadu (902 disciplinārpārkāpumi) bija samazinājies par 14,4%. Konstatētie disciplinārpārkāpumi pārsvarā gadījumu (91,6%) bijuši saistīti ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu, kas ir līdzīgi kā 2023. gadā, kad šis rādītājs bija par vienu procentpunktu mazāks (90,5%). Pārējos gadījumos izdarītie disciplinārpārkāpumi nav bijuši saistīti ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu, un to īpatsvars arī attiecīgi samazinājies.

- **Konstatēts, ka 1,8% gadījumu nodarbinātie disciplinārpārkāpumus izdarījuši, atrodoties apreibinošo vielu iespaidā** (15 disciplinārpārkāpumi), kas ir **nedaudz mazāk nekā 2023. gadā**, kad šādi disciplinārpārkāpumi tika konstatēti 2,1% gadījumu (16 disciplinārpārkāpumi).
- Piektā daļa (20%) no šiem disciplinārpārkāpumiem** (3 disciplinārpārkāpumi) **ir izdarīti nodarbinātajam, pildot dienesta (amata, darba) pienākumus, kas ir ievērojami mazāk nekā 2023. gadā**, kad šādi disciplinārpārkāpumi tika konstatēti 43,6% gadījumu (7 disciplinārpārkāpumi) no kopējā apreibinošo vielu iespaidā izdarīto disciplinārpārkāpumu skaita. Lielākā daļa no apreibinošo vielu iespaidā izdarītajiem disciplinārpārkāpumiem nav saistīta ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu (12 disciplinārpārkāpumi) un šādu gadījumu skaits salīdzinājumā ar 2023. gadu (9 disciplinārpārkāpumi) ir pieaudzis.
- **Izdarīto disciplinārpārkāpumu raksturīgākie izpausmes veidi** (vienam disciplinārpārkāpumam iespējami vairāki izpausmes veidi) ir:
- ***dienesta (amata, darba) pienākumu nepienācīga pildīšana*** – 64,3% gadījumu no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita, kas ir **nedaudz vairāk** (par 2,4 procentpunktiem) **nekā 2023. gadā** (61,9%);
 - ***profesionālās ētikas principu un uzvedības noteikumu neievērošana*** – 16,2% gadījumu no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita, kas ir **par 9,1 procentpunktu mazāk nekā 2023. gadā** (25,3%). Lielākajā daļā gadījumu (60,6%) šādi disciplinārpārkāpumi izdarīti, **pildot dienesta (amata, darba) pienākumus, kas ir par 13,6 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā** (74,4%);
 - ***dienesta informācijas nesēja vai citas materiālās vērtības nozaudēšana vai bojāšana*** – 4% gadījumu no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita, kas ir **nedaudz mazāk** (par 1,4 procentpunktiem) **nekā 2023. gadā** (5,4%);
 - ***dienesta (amata, darba) pienākumu nepamatota nepildīšana*** – 3,9% gadījumu no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita, kas ir **nedaudz mazāk** (par 1,2 procentpunktiem) **nekā 2023. gadā** (5,1%);
 - ***atrašanās interešu konflikta situācijā*** – 3,7% gadījumu no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita, kas ir **par 0,5 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (3,2%);
 - ***dienesta (amata, darba) pilnvaru pārsniegšana*** – 1,7% gadījumu no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita, kas ir **par 0,9 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (0,8%);
 - ***ierobežotas pieejamības vai klasificētas informācijas nepamatota izpaušana*** – 0,6% gadījumu no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita, kas ir **par 0,5 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (0,1%).

- *normatīvo aktu, kas reglamentē rīcību ar dienesta šaujamieročiem, prasību pārkāpšana* – 0,1% gadījumu no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita, kas ir **nedaudz mazāk** (par 0,4 procentpunktiem) **nekā 2023. gadā** (0,5%).
- Lai konstatētu, vai nodarbinātais ir izdarījis disciplinārpārkāpumu, kopumā **pieņemti 212 lēmumi par disciplinārlietas ierosināšanu**, kas ir **par 11,3% mazāk nekā 2023. gadā** (239 lēmumi).
- Pārskata periodā **pieņemti 59 lēmumi par disciplinārlietas izbeigšanu – par 26,3% mazāk nekā 2023. gadā** (80 lēmumi), kas no pārskata periodā pieņemto lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu skaita¹ sastāda 27,8% un ir **par 5,7 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā** (33,5%). Lēmumi par disciplinārlietas izbeigšanu pieņemti:
 - **45,8% gadījumu – izsakot aizrādījumu**, jo konstatēts, ka izdarītais disciplinārpārkāpums bijis mazsvarīgs vai nav radījis nelabvēlīgas sekas, kas ir **nedaudz** (par 1,7 procentpunktiem) **mazāk nekā 2023. gadā** (47,5%);
 - **32,2% gadījumu – saistībā ar to, ka nav konstatēts disciplinārpārkāpuma sastāvs**, kas ir **par 12,2 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (20%).
 - **15,3% gadījumu – saistībā ar to, ka dienesta attiecības ar disciplinārpārkāpumu izdarījušo nodarbināto izbeigtas pirms disciplinārlietas izskatīšanas pabeigšanas**, kas ir **par 16 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā** (31,3%).
- **Par disciplinārpārkāpuma izdarīšanu:**
 - **disciplinārsods piemērots 263 gadījumos² – par 17,9% vairāk nekā 2023. gadā** (223 gadījumi), kas no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita sastāda 32,2% un ir **par 3,3 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (28,9%);
 - **aizrādījums izteikts 531 gadījumā** (504 – neierosinot disciplinārlietu un 27 – izbeidzot disciplinārlietu) – **par 2,1% vairāk nekā 2023. gadā** (520 gadījumi), kas no kopējā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita sastāda 65% un ir **par 2,4 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā** (67,4%);
 - **disciplinārās ietekmēšanas līdzeklis nav piemērots 23 gadījumos – par 20,7% mazāk nekā 2023. gadā** (29 gadījumi), kas no kopējā

¹ Daļa no lēmumiem par disciplinārlietas izbeigšanu pieņemti disciplinārlietās, kas ierosinātas iepriekšējā pārskata periodā (2023.gadā).

² Astoņos gadījumos disciplinārsods piemērots par vairāku disciplinārpārkāpumu izdarīšanu pēc disciplinārpārkāpumu kopības.

konstatēto disciplinārpārkāpumu skaita sastāda 2,8% un ir **par 1 procentpunktu mazāk nekā 2023. gadā** (3,8%).

➤ **Disciplinārsodi piemēroti:**

- **amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm – 251 gadījumā** (130 – instruktoriem un 121 – virsniekiem), kas ir **par 19,5% vairāk nekā 2023. gadā** (210 gadījumi, no tiem: 105 – instruktoriem un 105 – virsniekiem);
- **darbiniekiem, ar kuriem noslēgts darba līgums – 12 gadījumos** (2023. gadā – 11 gadījumi);
- **valsts civildienesta ierēdņiem disciplinārsodi nav piemēroti** (2023. gadā – 2 gadījumi).

➤ **No piemērotajiem disciplinārsodiem:**

- disciplinārsods “*piezīme*” piemērots **192 gadījumos – par 25,5% vairāk nekā 2023. gadā** (153 gadījumi), kas no kopējā piemēroto disciplinārsodu skaita sastāda 73% un ir **par 4,4 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (68,6%);
- disciplinārsods “*rājiens*” piemērots **54 gadījumos – par 5,3% mazāk nekā 2023. gadā** (57 gadījumi), kas no kopējā piemēroto disciplinārsodu skaita sastāda 20,5% un ir **par 5,1 procentpunktu mazāk nekā 2023. gadā** (25,6%);
- disciplinārsods “*mēneša amatalgas samazināšana*” piemērots **7 gadījumos – ievērojami vairāk nekā 2023. gadā** (1 gadījums), kas no kopējā piemēroto disciplinārsodu skaita sastāda 2,7% un ir **par 2,2 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (0,5%);
- disciplinārsods “*atvaļināšana (atbrīvošana) no dienesta (darba, amata) vai darba devēja uzteikums*” piemērots **6 gadījumos – par trešdaļu mazāk nekā 2023. gadā** (9 gadījumi), kas no kopējā piemēroto disciplinārsodu skaita sastāda 2,3% un ir **par 1,7 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā** (4%);
- disciplinārsods “*pazemināšana amatā*” piemērots **3 gadījumos** (2023. gadā – 1 gadījumā) un no kopējā piemēroto disciplinārsodu skaita sastāda 1,1%, kas ir **par 0,6 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (0,5%);
- disciplinārsods “*pazemināšana dienesta pakāpē par vienu pakāpi*” piemērots **1 gadījumā** (2023. gadā – 2 gadījumi) un no kopējā piemēroto disciplinārsodu skaita sastāda 0,4%, kas ir **par 0,5 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā** (0,9%).

➤ **Augstākā iestādē apstrīdēts 21 lēmums par disciplinārsoda piemērošanu**, kas ir **gandrīz tikpat cik 2023. gadā** (20 lēmumi). No šiem lēmumiem **IeM apstrīdēti 12 lēmumi** (tikpat cik 2023. gadā), bet **IeM padotībā esošajās iestādēs – 9 lēmumi** (2023. gadā – 8 lēmumi).

- Pārskata periodā **augstākā iestādē izskatīti 19 apstrīdētie lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu** (IeM – 11 lēmumi, IeM padotībā esošajās iestādēs – 8 lēmumi), t.sk., 5 lēmumi, kuri tika apstrīdēti 2023. gadā, kas ir **nedaudz vairāk nekā 2023. gadā** (17 lēmumi). **Apstrīdēto lēmumu izskatīšanas rezultātā:**
 - lēmums atstāts negrozīts **11 gadījumos** (2023. gadā – 14 gadījumi);
 - lēmums atcelts **7 gadījumos** (2023. gadā – 2 gadījumi);
 - **izdots satura ziņā citāds lēmums 1 gadījumā** (2023. gadā – 1 gadījums).
- Tiesā pārsūdzēti **5 lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu** (3 IeM lēmumi un 2 IeM padotībā esošo iestāžu lēmumi), kas ir **nedaudz vairāk nekā 2023. gadā** (2 IeM lēmumi un 1 IeM padotībā esošās iestādes lēmums).
- Saistībā ar pārsūdzētajiem lēmumiem par disciplinārsoda piemērošanu pārskata periodā **stājušies spēkā 4 tiesu nolēmumi. Visos gadījumos pārsūdzētais lēmums atstāts negrozīts** (2023. gadā – 7 tiesu nolēmumi; visos gadījumos pārsūdzētais lēmums atstāts negrozīts).
- Pārskata periodā iekšlietu resora **nodarbinātajiem kopumā piešķirti 5979 apbalvojumi**, kas ir **par 12,8% vairāk nekā 2023. gadā** (5301 apbalvojums).
- **Apbalvojumi piešķirti:**
 - **amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm – 5373 gadījumos**, kas ir **par 15% vairāk nekā 2023. gadā** (4673 gadījumi);
 - **darbiniekiem, ar kuriem noslēgts darba līgums – 537 gadījumos**, kas ir **par 1,7% vairāk nekā 2023. gadā** (528 gadījumi);
 - **valsts civildienesta ierēdņiem – 69 gadījumos**, kas ir **par 31% mazāk nekā 2023. gadā** (100 gadījumi).
- **No piešķirtajiem apbalvojumiem:**
 - apbalvojums **“goda raksts, atzinības raksts, goda zīme vai krūšu zīme (nozīme)”** piešķirts **3266 gadījumos – par 18% vairāk nekā 2023. gadā** (2745 gadījumi), kas no kopējā piešķirto apbalvojumu skaita sastāda 54,7% un ir **par 2,9 procentpunktiem vairāk nekā 2023. gadā** (51,8%);
 - apbalvojums **“pateicība”** piešķirts **1782 gadījumos – par 6,3% vairāk nekā 2023. gadā** (1676 gadījumi), kas no kopējā piešķirto apbalvojumu skaita sastāda 29,8% un ir **par 1,8 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā** (31,6%);

- apbalvojums *“papildatvaļinājums līdz 10 kalendāra dienām amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm”* piešķirts 722 gadījumos – par 13,5% mazāk nekā 2023. gadā (636 gadījumi), kas no kopējā piešķirto apbalvojumu skaita sastāda 12,1% un ir līdzīgi kā 2023. gadā (12%);
- apbalvojums *“kārtējā speciālā dienesta pakāpe pirms termiņa”* piešķirts 116 gadījumos – par 12,8% mazāk nekā 2023. gadā (133 gadījumi), kas no kopējā piešķirto apbalvojumu skaita sastāda 1,9% un ir par 0,6 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā (2,5%);
- citu Latvijas Republikas institūciju apbalvojumi piešķirti 56 gadījumos – par 26,3% mazāk nekā 2023. gadā (76 gadījumi), kas no kopējā piešķirto apbalvojumu skaita sastāda 0,9% un ir par 0,5 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gadā (1,4%);
- apbalvojums *“personīgais šaujamierocis vai aukstais ierocis”* piešķirts 25 gadījumos – par 19,1% vairāk nekā 2023. gadā (21 gadījums), kas no kopējā piešķirto apbalvojumu skaita sastāda 0,4% un ir tikpat cik 2023. gadā (0,4%);
- ārvalstu apbalvojumi piešķirti 12 gadījumos – par 14,3% mazāk nekā 2023. gadā (14 gadījumi), kas no kopējā piešķirto apbalvojumu skaita sastāda 0,2% un ir par 0,1 procentpunktu mazāk nekā 2023. gadā (0,3%).